

VI Konferencja BRD Polskiego Kongresu Drogowego „Ratownictwo na drogach”

*Świadkowie wypadku jako pierwsze ogniwo
ratownictwa: wnioski dla systemu szkolenia kierowców*

Kazimierz Dolny, 28 styczeń 2016 r.

*Piotr Wołowicz
WORD w Lublinie*

Wypadek drogowy – próba zdefiniowania pojęcia

Definicja wypadku wg R.A. Stefańskiego

„Treść art. 177 § 1 i 2 k.k. wskazuje, że **wypadkiem drogowym jest zdarzenie**, do którego doszło w wyniku chociażby nieumyślnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a którego następstwem są obrażenia ciała innej osoby powodujące naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia na okres powyżej 7 dni (§ 1) albo śmierć innej osoby lub ciężki uszczerbek na zdrowiu (§ 2).”¹

¹ Ryszard A. Stefański, *Prawo o ruchu drogowym – komentarz* 3. wydanie, LEX Wolters Kluwer 2008, s. 352

Definicja wypadku wg R.A. Stefańskiego

„Wypadkiem drogowym **w rozumieniu art. 93 § 1 k.w.** jest zdarzenie zaistniałe w ruchu drogowym, w wyniku którego inna osoba odniosła obrażenia ciała, chociażby naruszyły one czynność narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni.”¹

¹ Ryszard A. Stefański, *Prawo o ruchu drogowym – komentarz* 3. wydanie, LEX Wolters Kluwer 2008, s. 352

Wyrok SN

„Wypadek, w którym są zabici lub ranni to taki wypadek, w którym co najmniej jedna osoba poniosła śmierć, uległa ciężkiemu lub lekkiemu uszkodzeniu ciała bądź ciężkiemu lub lekkiemu rozstrojowi zdrowia”¹

¹ wyrok SN z dnia 22 grudnia 1992 r., III KRN 149/92, PiP 1993, z.5, s. 113

„ Wypadek to dziwna rzecz.
Nigdy go nie ma, dopóki się
nie wydarzy.”

Alan Alexander Milne

Wypadek „L-ki”. Lublin, dn. 25.03.2011 r.

Dlaczego ludzie nie udzielają pierwszej pomocy?

- Karetka zaraz przyjedzie
- Ktoś inny udzieli pomocy za mnie
- Boją się odpowiedzialności karnej
- Nie umieją udzielać pierwszej pomocy
- Boją się, że zaszkodzą poszkodowanemu

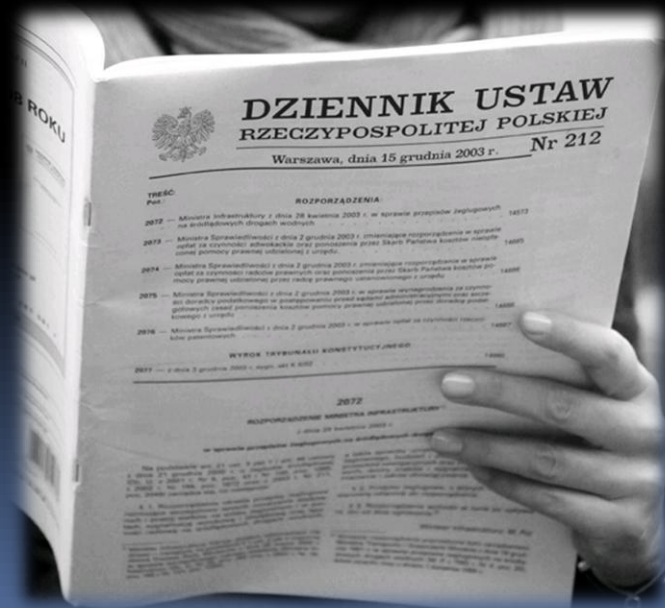
Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym

(Dz. U. 2006 Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.)

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 7) **pierwsza pomoc – zespół czynności podejmowanych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego wykonywanych przez osobę znajdującą się w miejscu zdarzenia, w tym również z wykorzystaniem wyrobów medycznych i wyposażenia wyrobów medycznych,** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. Nr 107, poz. 679 oraz z 2011 r. Nr 102, poz. 586 i Nr 113, poz. 657), oraz produktów leczniczych wydawanych bez przepisu lekarza dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Obowiązek udzielania pierwszej pomocy – uregulowania prawne

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2 sierpnia 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.)

Art. 162. § 1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

LexisNexis®

Kodeks karny

Kodeks postępowania karnego

Kodeks karny wykonawczy

Kodeks karny skarbowy

Kodeks wykroczeń

Kodeks postępowania
w sprawach o wykroczenia

Stan prawny na 7 września 2009 roku
włącznie z zmianami wdrożonymi w życie
19 września oraz 12 października 2009 roku

Wydanie 2

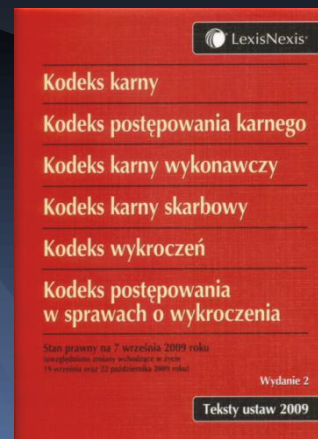
Teksty ustaw 2009

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń

(t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1094)

Art. 93. § 1. Prowadzący pojazd, który, uczestnicząc w wypadku drogowym, nie udziela niezwłocznej pomocy ofierze wypadku,
podlega karze aresztu albo grzywny.

§ 2. W razie popełnienia wykroczenia o którym mowa w § 1 **orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.**

Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym
Ratownictwie Medycznym

(Dz. U. 2006 Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.)

Art. 4. Kto zauważy osobę lub osoby znajdujące się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego lub jest świadkiem zdarzenia powodującego taki stan, w miarę posiadanych możliwości i umiejętności **ma obowiązek niezwłocznego podjęcia działań zmierzających do skutecznego powiadomienia** o tym zdarzeniu podmiotów ustawowo powołanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r.

Prawo o ruchu drogowym [wypadek drogowy]

(t.j. Dz. U z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.)

Art. 44.

1. Kierujący pojazdem w razie uczestniczenia w wypadku drogowym jest obowiązany:
 - 1) zatrzymać pojazd, nie powodując przy tym zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 2) przedsięwziąć odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu wypadku;
 - 3) niezwłocznie usunąć pojazd z miejsca wypadku, aby nie powodował zagrożenia lub tamowania ruchu, jeżeli nie ma zabitego lub rannego;
 - 4) podać swoje dane personalne, dane personalne właściciela lub posiadacza pojazdu oraz dane dotyczące zakładu ubezpieczeń, z którym zawarta jest umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, na żądanie osoby uczestniczącej w wypadku.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r.

Prawo o ruchu drogowym [wypadek drogowy]

(t.j. Dz. U z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.)

Art. 44.

2. Jeżeli w wypadku jest zabity lub ranny, kierujący pojazdem jest obowiązany ponadto:
 - 1) **udzielić niezbędnej pomocy ofiarom wypadku oraz wezwać zespół ratownictwa medycznego i Policję;**
 - 2) nie podejmować czynności, które mogłyby utrudnić ustalenie przebiegu wypadku;
 - 3) pozostać na miejscu wypadku, a jeżeli wezwanie zespołu ratownictwa medycznego lub Policji wymaga oddalenia się – niezwłocznie powrócić na to miejsce.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do innych osób uczestniczących w wypadku.

WYPADEK A KOLIZJA

Wypadek drogowy – jest to naruszenie chociażby nieumyślne zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, w którym inna osoba odniosła obrażenia ciała powodujące naruszenie czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwający powyżej dni 7 (art. 177 Kodeksu karnego)

Kolizja drogowa – jest to niezachowanie należytej ostrożności, powodujące zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym (art. 86 Kodeksu wykroczeń)

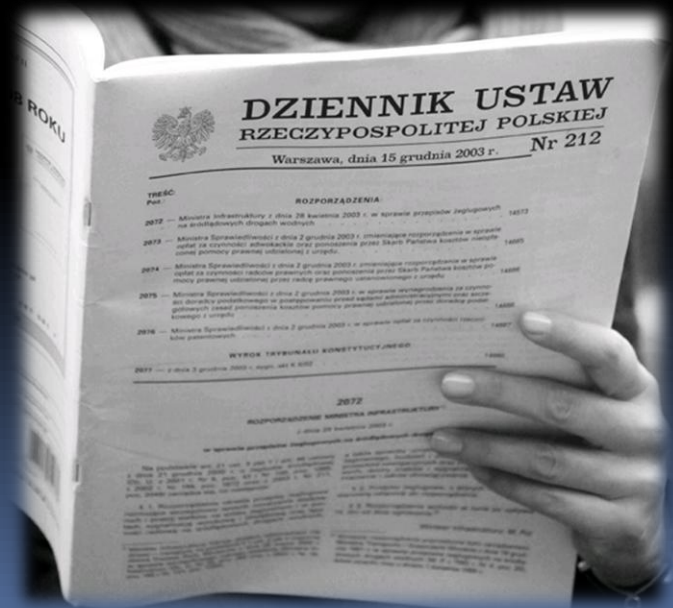

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks
pracy

(t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.)

Art. 234. § 1. W razie wypadku przy pracy pracodawca jest obowiązany podjąć niezbędne działania eliminujące lub ograniczające zagrożenie, **zapewnić udzielenie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym** i ustalenie w przewidzianym trybie okoliczności i przyczyn wypadku oraz zastosować odpowiednie środki zapobiegające podobnym wypadkom.

Szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy – uregulowania prawne

Rozporządzenie Ministra Transportu,
Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia
12 kwietnia 2013 r. w sprawie uzyskiwania
karty rowerowej
(Dz. U. z 2013 poz. 512)

§ 3. Osoba szkolona uczestniczy w zajęciach, które obejmują:

- 1) zajęcia teoretyczne – z zakresu wiedzy o ruchu drogowym oraz **umiejętności udzielania i zachowania podczas udzielania pierwszej pomocy uczestnikom wypadków drogowych;**
- 2) zajęcia praktyczne – z zakresu wiedzy technicznej oraz doskonalenia umiejętności jazdy rowerem na placu manewrowym;
- 3) sprawdzenie niezbędnych umiejętności.

Rozporządzenie Ministra Transportu,
Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia
12 kwietnia 2013 r. w sprawie uzyskiwania
karty rowerowej
(Dz. U. z 2013 poz. 512)

§ 10. 1. Czas trwania zajęć teoretycznych wynosi 6 godzin, w tym **co najmniej 1 godzina zajęć z zakresu umiejętności udzielania i zachowania podczas udzielania pierwszej pomocy uczestnikom wypadków drogowych.**

2. Czas trwania zajęć praktycznych wynosi 2 godziny.

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r.
o kierujących pojazdami

(t.j. Dz. U. z 2015 r. poz 155, z późn. zm.)

Art. 23. [Forma prowadzenia szkolenia]

2. Szkolenie osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem lub pojazdem silnikowym jest prowadzone zgodnie z programem szkolenia i obejmuje:

- 3) **naukę udzielania pierwszej pomocy przeprowadzaną w formie wykładów i zajęć praktycznych**

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r.
o kierujących pojazdami

(t.j. Dz. U. z 2015 r. poz 155, z późn. zm.)

Art. 26. [Podmioty prowadzące szkolenie]

5. Zajęcia podczas szkolenia prowadzą:

- 3) **osoba, o której mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.) – w zakresie, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 3 oraz ust. 5 pkt 4**

Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym

(Dz. U. 2006 Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.)

Art. 8.

2. Zajęcia edukacyjne w zakresie udzielania pierwszej pomocy są realizowane z udziałem:

- 1) **lekarzy systemu,**
- 2) **pielęgniarek systemu,**
- 3) **ratowników medycznych**

– którzy otrzymują wynagrodzenie według stawki godzinowej na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym
Ratownictwie Medycznym

(Dz. U. 2006 Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.)

Art. 8.

4. Zajęcia edukacyjne w zakresie udzielania pierwszej pomocy mogą być realizowane przez nauczycieli posiadających odpowiednie przygotowanie.

Rozporządzenie Ministra Transportu,
Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia
13 lipca 2012 r. w sprawie szkolenia osób
ubiegających się o uprawnienia do kierowania
pojazdami, instruktorów i wykładowców
(Dz. U. z 2012 r. poz. 1019, z późn. zm.)

§ 8. 1. Liczbę godzin zajęć w zakresie części teoretycznej i praktycznej szkolenia dla każdej osoby podlegającej szkoleniu podstawowemu ustala indywidualnie instruktor w porozumieniu z tą osobą, przy czym:

- 1) liczba godzin dla zajęć w zakresie części teoretycznej szkolenia nie może być mniejsza niż:
 - a) 30 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii A₁, A₂, A, B₁, B, T lub pozwolenia – w tym **co najmniej 4 godziny w zakresie części teoretycznej szkolenia i ćwiczeń w zakresie udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych**

Apteczka pierwszej pomocy – obowiązek czy rozsądek ...?

Nowy element egzaminu praktycznego na prawo jazdy - propozycja

Nowy element egzaminu praktycznego na prawo jazdy – propozycja

Projekt nowelizacji ustawy o kierujących pojazdami

- w art. 51: w ust. 2 dodany pkt 3 w brzmieniu: „3) części praktycznej sprawdzającej umiejętności udzielania pomocy przedmedycznej, przeprowadzanej przy użyciu manekina typu fantom oraz defibrylatora.”
- ust. 3a w brzmieniu: „3a. Część praktyczna egzaminu państwowego sprawdzająca umiejętność udzielania pomocy przedmedycznej jest przeprowadzana na terenie Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego lub innej placówki posiadającej odpowiednie wyposażenie – w zakresie o którym mowa w ust. 2 pkt 3 przez lekarza lub ratownika medycznego.”
- w art. 56 ust. 2 otrzyma brzmienie: „2. Egzamin państwowy przeprowadza egzaminator zatrudniony przez dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, z zastrzeżeniem art. 51 ust. 3a, art. 55 ust. 3 i art. 61 ust. 3 pkt 3.”

Dziękuję za uwagę

